NEUVOSTON PÄÄTÖS (YUTP) 2020/732,

annettu 2 päivänä kesäkuuta 2020,

kemiallisten, biologisten ja toksiiniaseiden oletetun käytön tutkintaan tarkoitetun YK:n pääsihteerin mekanismin tukemisesta

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionista tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 28 artiklan 1 kohdan ja 31 artiklan 1 kohdan,

ottaa huomioon unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan ehdotuksen,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Eurooppa-neuvosto hyväksyi 12 päivänä joulukuuta 2003 joukkotuhoaseiden leviämisen vastaisen EU:n strategian, jäljempänä 'EU:n strategia', jonka III luku käsittää luettelon toimenpiteistä joukkotuhoaseiden leviämisen torjumiseksi.

(2) Unioni panee aktiivisesti täytäntöön EU:n strategiaa ja toteuttaa sen III luvussa lueteltuja toimenpiteitä, erityisesti biologisia ja toksiiniaseita koskevan yleissopimuksen, jäljempänä 'biologisten aseiden kieltosopimus', vahvistamiseen, täytäntöönpanoon ja yleismaailmalliseksi saattamiseen liittyviä toimenpiteitä.

(3) Kemiallisten, biologisten ja toksiiniaseiden oletetun käytön tutkintaan tarkoitettu Yhdistyneiden kansakuntien (YK) pääsihteerin mekanismi, jäljempänä 'pääsihteerin mekanismi', tarkoittaa YK:n pääsihteerille YK:n yleiskokouksen päätöslauselmalla A/RES/42/37C annettua valtuutusta. YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselmassa 620 (1988) vahvistettiin kyseinen valtuutus suorittaa tutkinta vastauksena raportteihin, jotka mikä tahansa YK:n jäsenvaltio voi saattaa pääsihteerin tietoon tällaisten aseiden käyttöä koskevaan oletukseen liittyvien tosiseikkojen selvittämiseksi.

(4) Neuvosto hyväksyi 27 päivänä helmikuuta 2006 yhteisen toiminnan 2006/184/YUTP ([1]) biologisten aseiden kieltosopimuksen tukemiseksi EU:n strategian puitteissa.

(5) Neuvosto hyväksyi 20 päivänä maaliskuuta 2006 biologisia aseita ja toksiiniaseita koskevan EU:n toimintasuunnitelman ([2]), joka täydentää yhteistä toimintaa 2006/184/YUTP biologisia ja toksiiniaseita koskevan yleissopimuksen tukemiseksi. Toimintasuunnitelmassa edellytetään luottamusta lisäävien toimien ja pääsihteerin mekanismin tehokasta käyttöä.

(6) Neuvosto hyväksyi 10 päivänä marraskuuta 2008 yhteisen toiminnan 2008/858/YUTP ([3]) biologisten aseiden kieltosopimuksen tukemiseksi EU:n strategian täytäntöönpanon puitteissa.

(7) Neuvosto hyväksyi 18 päivänä heinäkuuta 2011 päätöksen 2011/429/YUTP ([4]) biologisten aseiden kieltosopimuksen osapuolina olevien valtioiden seitsemännessä tarkistuskonferenssissa omaksuttavasta unionin kannasta sekä tuesta pääsihteerin mekanismille.

(8) Neuvosto hyväksyi 23 päivänä heinäkuuta 2012 päätöksen 2012/421/YUTP ([5]) biologisten aseiden kieltosopimuksen tukemisesta EU:n strategian puitteissa.

([1]) Neuvoston yhteinen toiminta 2006/184/YUTP, 27 päivältä helmikuuta 2006, biologisten aseiden kieltosopimuksen tukemiseksi joukkotuhoaseiden leviämisen vastaisen EU:n strategian puitteissa (EUVL L 65, 7.3.2006, s. 51).

([2]) Biologisia aseita ja toksiiniaseita koskeva EU:n toimintasuunnitelma, joka täydentää EU:n yhteistä toimintaa biologisia ja toksiiniaseita koskevan yleissopimuksen tukemiseksi (EUVL C 57, 9.3.2006, s. 1).

([3]) Neuvoston yhteinen toiminta 2008/858/YUTP, hyväksytty 10 päivänä marraskuuta 2008, biologisten aseiden kieltosopimuksen tukemiseksi joukkotuhoaseiden leviämisen vastaisen EU:n strategian täytäntöönpanon puitteissa (EUVL L 302, 13.11.2008, s. 29).

([4]) Neuvoston päätös 2011/429/YUTP, annettu 18 päivänä heinäkuuta 2011, bakteriologisten (biologisten) ja toksiiniaseiden kehittämisen, tuottamisen ja varastoimisen kieltämisestä ja niiden hävittämisestä tehdyn yleissopimuksen (BTWC) osapuolina olevien valtioiden seitsemännessä tarkistuskonferenssissa omaksuttavasta Euroopan unionin kannasta (EUVL L 188, 19.7.2011, s. 42).

([5]) Neuvoston päätös 2012/421/YUTP, annettu 23 päivänä heinäkuuta 2012, biologisten aseiden kieltosopimuksen tukemisesta joukkotuhoaseiden leviämisen vastaisen EU:n strategian puitteissa (EUVL L 196, 24.7.2012, s. 61).

(9) Neuvosto hyväksyi 18 päivänä tammikuuta 2016 päätöksen (YUTP) 2016/51 ([6]) biologisten aseiden kieltosopimuksen tukemisesta EU:n strategian puitteissa; päätös sisälsi myös tuen pääsihteerin mekanismille.

(10) YK:n pääsihteeri totesi 24 päivänä toukokuuta 2018 esitellyssä aseidenriisuntaohjelmassa ”Securing our Common Future”, että biologisten aseiden kieltosopimuksessa ei ole yhtään pysyvää elintä, jonka tehtävänä olisi suorittaa tutkintaa sen selvittämiseksi, onko biologisia aseita käytetty biologisten aseiden kieltosopimuksen vastaisesti. Aseidenriisuntaohjelmalla vahvistetaan toimet, joilla pyritään edistämään sellaisten puitteiden kehittämistä, joilla varmistetaan koordinoitu kansainvälinen toiminta biologisten aseiden käytön osalta, ja perustamaan keskeinen pysyvä koordinointivalmius biologisten aseiden oletettua käyttöä koskevan riippumattoman tutkinnan suorittamiseksi.

(11) Neuvosto hyväksyi 21 päivänä tammikuuta 2019 päätöksen (YUTP) 2019/97 ([7]) biologisten aseiden kieltosopimuksen tukemisesta EU:n strategian puitteissa.

(12) Unioni on osaltaan edistänyt monenvälisten valmiuksien luomista biologisten aseiden oletettua käyttöä koskevan tutkinnan suorittamiseksi biologisten aseiden kieltosopimuksen tukemiseksi hyväksyttyjen yhteisten toimintojen ja päätösten kautta. Tällä päätöksellä tuetaan pääsihteerin mekanismia,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

1. Jotta voidaan panna välittömästi ja tosiasiallisesti täytäntöön EU:n strategian eräät osat ja hyödyntää yhteisten toimintojen 2006/184/YUTP ja 2008/858/YUTP sekä päätöksen 2012/421/YUTP onnistunutta täytäntöönpanoa, tämä päätös toimii operatiivisena politiikan välineenä niiden toimien välttämätöntä seurantaa ja vauhdittamista varten, joita on toteutettu vuosina 2016–2019 päätösten (YUTP) 2016/51 ja (YUTP) 2019/97 mukaisesti biologisten aseiden kieltosopimuksen tukemiseksi.

2. Tässä päätöksessä noudatetaan seuraavia periaatteita:

a) hyödynnetään parhaalla mahdollisella tavalla neuvoston päätöksistä 2012/421/YUTP ja (YUTP) 2016/51 saatuja kokemuksia;

b) pidetään mielessä viimeisimmästä pääsihteerin mekanismin puitteissa Syyriassa vuonna 2013 suoritetusta tutkinnasta saadut kokemukset tarkoituksena jatkaa näiden kokemusten hyödyntämistä;

c) edistetään aktiivisesti asiantuntijoiden ja laboratorioiden nimeämistä globaalista etelästä pääsihteerin mekanismiin liittyvään luetteloon;

d) kannustetaan aktiivisesti naispuolisten asiantuntijoiden nimeämistä pääsihteerin mekanismiin liittyvään luetteloon;

e) luodaan strategisia kumppanuuksia asianmukaisten instituutioiden kanssa

f) tuetaan asiasta kiinnostuneiden YK:n jäsenvaltioiden pyrkimyksiä varmistaa pääsihteerin mekanismin täysi toimivuus;

g) osallistutaan YK:n pääsihteerin aseidenriisuntaohjelman ”Securing our Common Future” täytäntöönpanoon.

3. Unioni tukee seuraavia hankkeita, jotka vastaavat EU:n strategiaan sisältyviä toimenpiteitä:

a) tuki pääsihteerin mekanismiin liittyvään luetteloon merkityille asiantuntijoille annettavalle koulutukselle;

b) kehitysmaiden laboratorioiden valmiuksien kehittämistoimet;

c) tiedotustoimet, joilla varmistetaan globaalin etelän asiantuntijoiden ja laboratorioiden nimeäminen pääsihteerin mekanismiin liittyvään luetteloon;

d) tuki täysimittaiselle kenttäharjoitukselle (Capstone Exercise);

e) tuki asianmukaisten organisaatiokumppanien kanssa järjestettäville säännöllisille koordinointitoimille tai työpajoille.

([6]) Neuvoston päätös (YUTP) 2016/51, annettu 18 päivänä tammikuuta 2016, biologisten aseiden kieltosopimuksen tukemisesta joukkotuhoaseiden leviämisen vastaisen EU:n strategian puitteissa (EUVL L 12, 19.1.2016, s. 50).

([7]) Neuvoston päätös (YUTP) 2019/97, annettu 21 päivänä tammikuuta 2019, biologisten aseiden kieltosopimuksen tukemisesta joukkotuhoaseiden leviämisen vastaisen EU:n strategian puitteissa (EUVL L 19, 22.1.2019, s. 11).

4. Yksityiskohtainen kuvaus kyseisistä hankkeista on liitteessä.

2 artikla

1. Unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkea edustaja, jäljempänä 'korkea edustaja', vastaa tämän päätöksen täytäntöönpanosta.

2. Edellä 1 artiklassa tarkoitettujen toimien teknisestä täytäntöönpanosta vastaa Yhdistyneiden kansakuntien aseriisuntatoimisto (UNODA). Se hoitaa tämän tehtävän korkean edustajan alaisuudessa. Tätä varten korkea edustaja sopii tarvittavista järjestelyistä UNODAn kanssa.

3 artikla

1. Rahoitusohje 1 artiklan 3 kohdassa tarkoitettujen hankkeiden toteuttamiseksi on 1 418 042 euroa.

2. Edellä 1 kohdassa vahvistetusta määrästä rahoitettuja menoja hallinnoidaan unionin yleiseen talousarvioon sovellettavien menettelyjen ja sääntöjen mukaisesti.

3. Komissio valvoo 2 kohdassa tarkoitettujen menojen asianmukaista hallinnointia. Tätä varten se tekee UNODAn kanssa rahoitussopimuksen. Rahoitussopimuksessa on määrättävä, että UNODAn on varmistettava unionin rahoitusosuuden näkyvyys sen suuruuden mukaisesti.

4. Komissio pyrkii tekemään rahoitussopimuksen mahdollisimman pian tämän päätöksen voimaantulon jälkeen. Se ilmoittaa neuvostolle mahdollisista vaikeuksista kyseisessä prosessissa ja rahoitussopimuksen tekopäivästä.

4 artikla

Korkea edustaja raportoi neuvostolle tämän päätöksen täytäntöönpanosta lopullisen rahoitus- ja toimintakertomuksen, joka sisältää muun muassa saadut kokemukset, sekä UNODAn kustakin 1 artiklan 3 kohdassa tarkoitetusta hankkeesta laatimien lyhyiden raporttien perusteella. Kertomusta ja raportteja käytetään neuvoston suorittaman arvioinnin perustana. Neuvostolle tiedotetaan myös kuuden kuukauden välein UNODAn antamista tiedoista, jotka koskevat hankkeen täytäntöönpanon edistymisestä. Komissio antaa tietoja kyseisten hankkeiden rahoitukseen liittyvistä näkökohdista.

5 artikla

1. Tämä päätös tulee voimaan päivänä, jona se hyväksytään.

2. Tämän päätöksen voimassaolo päättyy 36 kuukauden kuluttua 3 artiklan 3 kohdassa tarkoitetun rahoitussopimuksen tekopäivästä tai, jos rahoitussopimusta ei ole tämän ajanjakson kuluessa tehty, kuuden kuukauden kuluttua tämän päätöksen hyväksymispäivästä.

Tehty Brysselissä 2 päivänä kesäkuuta 2020.

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja
G. GRLIĆ RADMAN

LIITE

1. TAUSTAA

Kemiallisten, biologisten ja toksiiniaseiden oletetun käytön tutkintaan tarkoitettu Yhdistyneiden kansakuntien (YK) pääsihteerin mekanismi, jäljempänä 'pääsihteerin mekanismi', perustettiin vuonna 1987 YK:n yleiskokouksessa päätöslauselmallaan A/RES/42/37C. Sen asema vahvistettiin YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselmalla 620 (1988). Asiasta kiinnostuneiden jäsenvaltioiden tarjoamat asiantuntijat laativat vuonna 1989 tekniset ohjeet ja menettelyt, jotka on esitetty YK:n yleiskokouksen asiakirjassa A/44/561 vuonna 1989 ja joiden avulla tällaisten aseiden oletettua käyttöä koskevat väitteet voidaan tutkia ajallaan ja tehokkaasti. YK:n yleiskokous hyväksyi nämä ohjeet vuonna 1990 päätöslauselmallaan A/RES/45/57C.

Koska biologisten ja toksiiniaseiden kieltosopimusta varten ei ole olemassa todentamismekanismia, kuten kemiallisten aseiden kieltosopimusta varten on, pääsihteerin mekanismi on ainoa riippumaton kansainvälinen väline biologisten aseiden käyttöä koskevan oletuksen tutkintaa varten, ja sekä YK:n yleiskokous että YK:n turvallisuusneuvosto ovat hyväksyneet sen.

2. TAVOITTEET

Sillä, että pääsihteerin mekanismilla tutkitaan viipymättä kemiallisten, biologisten ja toksiiniaseiden oletettu käyttö ja selvitetään oletukseen liittyvät tosiseikat, voitaisiin ylläpitää tällaisten aseiden käytön vastaisia maailmanlaajuisia normeja, auttaa estämään YK:n jäsenvaltioita, yksilöitä ja organisaatioita käyttämästä tällaisia aseita ja viime kädessä säilyttää kansainvälinen rauha ja turvallisuus.

Toimet, joilla tuetaan pääsihteerin mekanismin valmiustason parantamista kemiallisten, biologisten ja toksiiniaseiden oletetun käytön tutkintaa varten, ovat joukkotuhoaseiden leviämisen vastaisen Euroopan unionin strategian mukaisia. Päätöksellä (YUTP) 2016/51, ja erityisesti sen hankkeella 5: "Tuki YK:n pääsihteerin mekanismille", pyrittiin vahvistamaan tätä mekanismia lisäämällä pääsihteerin mekanismiin liittyvään asiantuntijoita ja laboratorioita koskevaan luetteloon, jäljempänä 'pääsihteerin mekanismiin liittyvä luettelo', merkittyjen asianmukaisesti koulutettujen asiantuntijoiden määrää, kutsumalla koolle pääsihteerin mekanismin sidosryhmien kokous sekä järjestämällä useita organisaatioiden välisiä koulutustapahtumia. Päätöksen (YUTP) 2016/51 hankkeen 5 piiriin kuului luetteloon merkittyjen asiantuntijoiden perus- ja erikoiskoulutus hyödyntäen uutta järjestelmällisen koulutuksen konseptia, nimettyjen analyysilaboratorioiden verkosto ja valmiuksien kehittämistoimet tällaisia laboratorioita varten sekä myös tiedotustoimet asiantuntijoiden ja laboratorioiden maantieteellisen jakauman monipuolisuuden edistämiseksi.

Näitä toimia on jatkettava, jotta voidaan vahvistaa edelleen kansainvälisiä voimavaroja ja valmiuksia tutkia viipymättä tilanteet, joissa kemiallisten, biologisten ja toksiiniaseiden maailmanlaajuista käyttökieltoa rikotaan keskittyen erityisesti biologisin aseisiin. Asiantuntijoiden maantieteellisen jakauman monipuolisuutta ja sukupuolten tasapuolista edustusta edistämällä parannetaan osaltaan pääsihteerin mekanismin uskottavuutta ja legitiimiyttä. Asiantuntijoiden ja nimettyjen laboratorioiden voimavarojen ja valmiuksien kehittämisellä voisi myös olla myönteisiä sivuvaikutuksia biologiseen tutkimukseen ja kansanterveyden tutkimukseen ja kehittämiseen, erityisesti kehitysmaissa. Lisäksi tällaisten toimien toteuttaminen on esimerkki YK:n pääsihteerin aseidenriisunta-ohjelman "Securing our Common Future", ja erityisesti kyseisen ohjelman toimen 10 "valmius tutkia oletettua biologisten aseiden käyttöä", konkreettisesta tukemisesta.

Periaatteet

a) Hyödynnetään parhaalla mahdollisella tavalla päätöksistä 2012/421/YUTP ja (YUTP) 2016/51 saatuja kokemuksia.

b) Pidetään mielessä pääsihteerin mekanismin puitteissa Syyriassa vuonna 2013 suoritetusta tutkinnasta saadut kokemukset.

c) Edistetään aktiivisesti asiantuntijoiden ja laboratorioiden nimeämistä pääsihteerin mekanismiin liittyvään luetteloon globaalista etelästä siellä vaikuttavien verkostojen ja strategisten sidosryhmien kautta.

d) Luodaan strategisia kumppanuuksia asianmukaisten instituutioiden kanssa.

e) Pyritään laajempaan asiantuntemuksen jakautumiseen pääsihteerin mekanismiin liittyvässä luettelossa sekä edistetään aktiivisesti naispuolisten asiantuntijoiden nimeämistä kyseiseen luetteloon.

f) Tuetaan asiasta kiinnostuneiden YK:n jäsenvaltioiden pyrkimyksiä varmistaa pääsihteerin mekanismin täysi toimintavalmius.

g) Osallistutaan YK:n pääsihteerin aseidenriisuntaohjelman täytäntöönpanoon.

Odotetut tulokset

Hankkeen täytäntöönpanon odotetaan tuottavan seuraavat kokonaistulokset:

a) parannetaan pääsihteerin mekanismin operatiivisia valmiuksia;

b) kehitetään nimettyjen laboratorioiden verkostoa edelleen;

c) parannetaan pääsihteerin mekanismiin liittyvissä operaatioissa tarvittavaa asiantuntijoiden osaamista; ja

d) monipuolistetaan pääsihteerin mekanismiin liittyvän luettelon kattamaa asiantuntemusta.

Lisäksi tämän hankkeen toteuttamisella olisi seuraavat sivutulokset:

a) yhdenmukaistetaan kansallista, alueellista ja kansainvälistä biologisten aseiden tutkinnan arkkitehtuuria;

b) parannetaan biologisten ja kemiallisten aseiden oletettua käyttöä koskevaa tietoa ja tutkintavalmiuksia kansallisella tasolla; ja

c) lisätään tietoisuutta yhdessä YK:n jäsenvaltioiden ja asianmukaisten sidosryhmien kanssa.

3. HANKKEET

3.1 Hanke 1: Tuki pääsihteerin mekanismiin liittyvään luetteloon merkittyjen asiantuntijoiden koulutukselle

3.1.1 Hankkeen tarkoitus

Parannetaan, päivitetään ja yhdenmukaistetaan pätevien asiantuntijoiden osaamista ja annetaan asiantuntijakonsulteille lisäkoulutusta sen varmistamiseksi, että kenttäharjoitusten ja tutkinnan edellyttämät voimavarat ja valmiudet ovat nopeasti käytettävissä.

3.1.2 Hankkeelta odotetut tulokset

a) Koulutetaan lisää uusia asiantuntijoita, jotta voidaan varmistaa riittävät ”reach-back”-valmiudet (reservi/tuki).

b) Pääsihteerin mekanismin toimintaan jo osallistuvat asiantuntijat saavat edelleen jatkokoulutusta.

c) Kursseja järjestetään säännöllisesti tämän päätöksen soveltamisaikana.

3.1.3 Hankkeen kuvaus

Hankkeella seurataan ja laajennetaan päätöksen (YUTP) 2016/51 hankkeen 5 puitteissa toteutettuja toimia ja saavutuksia. Tavoitteena on lisätä sellaisten pätevien asiantuntijoiden ja asiantuntijakonsulttien määrää pääsihteerin mekanismiin liittyvässä luettelossa, jotka ovat saaneet olennaiset taidot pääsihteerin mekanismin mukaisen tutkinnan onnistunutta suorittamista varten osana YK:n tutkintaryhmää ja mahdollisesti epäsuotuisissa kenttäolosuhteissa.

Hanke antaisi YK:n aseriisuntatoimistolle (UNODA) mahdollisuuden lisätä koulutettujen pätevien asiantuntijoiden ja asiantuntijakonsulttien määrää, jotta voidaan varmistaa riittävät ”reach-back”-valmiudet kenttäharjoituksen tai varsinaisen tutkinnan aikana. Koulutukseen sisältyviä olennaisia taitoja ovat todisteiden kerääminen ja käsittely, raporttien laatiminen, operatiivinen turvallisuus, kenttäviestintä, neuvottelu ja median käsittely.

Kurssien ajankohta ja paikka riippuvat paljolti tällaisia kursseja tarjoavista YK:n jäsenvaltioista. YK:n yleiskokoukselle vuonna 1989 toimitetuissa ja sen hyväksymissä pääsihteerin mekanismin puitteissa suoritettavaa tutkintaa koskevissa ohjeissa ja menettelyissä todetaan, että mikä tahansa asiasta kiinnostunut jäsenvaltio voi ilmoittaa pääsihteerille asiaankuuluvasta erityiskoulutuksesta tai kursseista, jotka ovat pätevien asiantuntijoiden saatavilla tukemaan heidän mahdollista tehtäväänsä suorittaa pääsihteerin puolesta tutkintaa kemiallisten, biologisten ja toksiiniaineiden mahdollisesta käytöstä.

3.1.4 Täytäntöönpanoviraston vastuut

Sisällön valmistelu:

UNODA laatii koulutusohjelman ja valmistelee asiantuntijoiden valintaa koulutustilaisuutta isännöiviä YK:n jäsenvaltioita ja asiaankuuluvia kumppaneita kuullen.

Logistiset ja hallinnolliset palvelut:

UNODA toimii YK:n hankepalveluiden toimiston (UNOPS) kumppanina koulutustoiminnan logistisissa järjestelyissä (kuten osallistujien ja asiantuntijoiden matkajärjestelyissä).

3.2 Hanke 2: Kehitysmaiden laboratorioiden valmiuksien kehittäminen

3.2.1 Hankkeen tarkoitus

Tukea nimettyjen laboratorioiden edustajien osallistumista koulutustoimiin, joiden tarkoituksena on luoda verkosto, jolla voidaan tukea biologisten aseiden käyttöä koskevan oletuksen tutkintaa pääsihteerin mekanismin puitteissa.

3.2.2 Hankkeelta odotetut tulokset

a) Kehitysmaiden laboratorioiden edustajien laajempi osallistuminen tapahtumiin, joiden tarkoituksena on luoda pääsihteerin mekanismiin nimettyjen laboratorioiden verkosto.

b) Kehitysmaiden laboratorioiden laajempi osallistuminen pääsihteerin mekanismin mukaiseen koulutukseen.

3.2.3 Hankkeen kuvaus

Sen varmistamiseksi, että pääsihteerin mekanismi nähdään sekä luotettavana että täysin puolueettomana, on ratkaisevan tärkeää, että globaalin etelän nimetyt laboratoriot osallistuvat täysimääräisesti näihin toimiin pääsihteerin mekanismin tukemiseksi. Sen vuoksi on olennaisen tärkeää helpottaa näistä maista luetteloon merkittyjen laboratorioiden laajempaa sitoutumista ja osallistumista tähän prosessiin, mukaan lukien niiden osallistuminen YK:n jäsenvaltioiden järjestämiin laboratorioiden työpajoihin sekä niiden osallistuminen tarkkailijoina pääsihteerin mekanismiin liittyvään luetteloon merkittyjen pätevien asiantuntijoiden koulutustoimiin, jotta varmistetaan, että laboratoriot ja asiantuntijat ovat tietoisia tarpeesta yhdenmukaistaa toimia, jotka ovat läpinäkyvällä tavalla asianmukaisesti suoritetun tutkinnan tukena.

3.2.4 Täytäntöönpanoviraston vastuut

Sisällön valmistelu:

Asianomaisia laboratorioita ja laboratorioverkoston kehittämistapahtumaa isännöiviä YK:n jäsenvaltioita kuullen UNODA määrittää kehitysmaissa ne laboratoriot, joiden osallistumista kyseiseen tapahtumaan on määrä tukea.

Logistiset ja hallinnolliset palvelut:

UNODA toimii UNOPSin kumppanina logistisissa järjestelyissä (kuten osallistujien matkajärjestelyissä).

3.3 Hanke 3: Tiedotustoimet

3.3.1 Hankkeen tarkoitus

Lisätään globaalin etelän asiantuntijoiden ja laboratorioiden nimeämistä pääsihteerin mekanismiin liittyvään luetteloon.

3.3.2 Hankkeelta odotetut tulokset

a) Alueelliset tiedotustyöpajat Afrikassa sekä Keski- ja Etelä-Amerikassa.

b) Nimetään pääsihteerin mekanismiin liittyvään luetteloon enemmän asiantuntijoita ja laboratorioita kyseisiltä alueilta.

c) Yhä useammat asiantuntijat kyseisiltä alueilta osallistuvat pääsihteerin mekanismin mukaiseen koulutukseen.

3.3.3 Hankkeen kuvaus

Vaikka YK:n jäsenvaltioiden nimeämien asiantuntijoiden ja laboratorioiden luettelo on moninainen, Afrikan sekä Keski- ja Etelä-Amerikan jäsenvaltiot ovat edelleen aliedustettuina ([1]).

Pääsihteerin mekanismin luotettavuutta ja puolueettomuutta vahvistetaan varmistamalla, että on olemassa moninainen asiantuntijoiden ja laboratorioiden joukko, josta UNODA voi valita henkilöitä ja laboratorioita koulutustoimia varten ja josta YK:n pääsihteeri voi valita henkilöitä ja laboratorioita varsinaisen tutkinnan aikana.

Tämän tukemiseksi kummallakin näistä alueista järjestetään alueellisia työpajoja, joiden tarkoituksena on olla suoraan yhteydessä asianomaisiin asiantuntijoihin kansallisissa pääkaupungeissa. Tarkoituksena on selittää, mikä pääsihteerin mekanismi on ja mikä on sen merkitys koordinoitaessa kansainvälisiä toimia, kun on kyse biologisten aseiden oletetusta käytöstä, ja mikä on monimuotoisen asiantuntijaryhmän rooli ja merkitys siinä tapauksessa, että pääsihteerin mekanismin mukainen tutkinta käynnistetään. Tiedot tämän alueen maiden esittämistä nimeämisistä kerätään jonkin ajan kuluttua siitä, kun UNODA on antanut vuotuisen verbaalinootin kaikille YK:n jäsenvaltioille. Näin nähdään, onko nimeämisiin kohdistunut mitattavaa vaikutusta. Työpajoihin osallistuvien YK:n jäsenvaltioiden ja osallistujien tarkasta laajuudesta tai määrästä on tarkoitus päättää pääasiassa UNODAn ja työpajoja isännöimään tarjoutuneiden maiden välisissä kuulemisissa ottaen huomioon sellaiset tekijät kuin työpajan sijainti, budjetti ja maiden asiaan liittyvät valmiudet. UNODA tiedottaa isännöivien maiden valitsemisessa noudatettavasta menettelystä neuvostolle, ja UNODA pyytää neuvoston ohjausta ja hyväksyntää tässä asiassa.

3.3.4 Täytäntöönpanoviraston vastuut

Sisällön valmistelu:

UNODA laatii asialistan ja ohjelman sekä valmistelee osallistujien valinnan työpajoja isännöiviä YK:n jäsenvaltioita kuullen.

Logistiikka ja hallinnolliset palvelut:

UNODA toimii UNOPSin kumppanina työpajojen logistisissa järjestelyissä, kuten osallistujien matkajärjestelyissä.

3.4 Hanke 4: Tuki loppuharjoitukselle (Capstone Exercise)

3.4.1 Hankkeen tarkoitus

Varmistaa Saksassa syyskuussa 2020 pidettäväksi suunnitellun täysimittaisen kenttäharjoituksen (tunnetaan nimellä ”Capstone Exercise”) asianmukainen valmistelu ja onnistunut toteuttaminen.

3.4.2 Hankkeelta odotetut tulokset

a) Loppuharjoituksen valmistelu toteutetaan oikea-aikaisesti ja kattavasti.

b) Loppuharjoituksen suunnittelukäyntejä tehdään, ja kaikki tarvittavat harjoituksen valmistelut on saatu päätökseen tai niistä on keskusteltu isäntämaan ja järjestäjien kanssa.

c) Asiantuntijoiden loppuharjoitukseen osallistumista tuetaan.

d) UNODA on edistänyt asiaa ja toteuttanut kuulemiset sen varmistamiseksi, että YK:n jäsenvaltiot ja muut tahot antavat harjoituksessa tarvittavat yleiset ja erityiset välineet käyttöön ennen loppuharjoitusta.

3.4.3 Hankkeen kuvaus

Loppuharjoitus tai huipentuva koulutustoimi on suunniteltu siten, että koulutetuilla asiantuntijoilla on mahdollisuus hyödyntää täysimääräisesti tieteellistä asiantuntemustaan ja hankittuja olennaisia taitoja todelliseen käyttöönottoon valmistautuvassa realistisessa kenttätapahtumassa. Saksan ja Ruotsin hallitukset suunnittelevat parhaillaan tällaista harjoitusta vuoden 2020 jälkipuoliskolle.

([1]) Vain kuusi afrikkalaista jäsenvaltiota on nimennyt asiantuntijoita ja kaksi on nimennyt laboratorioita. Vain viisi Keski- tai Etelä-Amerikan valtiota on nimennyt asiantuntijoita ja vain yksi on nimennyt laboratorion.

Tällaisen toiminnan onnistumisen ja arvon varmistamiseksi on suoritettava useita kursseja ennen loppuharjoitusta sen varmistamiseksi, että loppuharjoitukseen osallistuvat asiantuntijat ovat täysin koulutettuja ja valmistautuneita. Nämä kurssit sisältyvät edellä mainittuun hankkeeseen 1. Hankkeessa tuetaan alan kansainvälisten organisaatioiden, kuten Maailman terveysjärjestön (WHO), Maailman eläintautijärjestön (OIE) ja Interpolin, asiantuntijoiden ja virkamiesten osallistumista.

Lisäksi YK:n jäsenvaltioiden ja muiden tahojen on hankittava asianmukaiset välineet, kuten henkilönsuojaimet, desinfiointiaineet, tutkintavälineet, viestintälaitteet, muut tarvittavat havaitsemis- ja tunnistuslaitteet, kalibrointilaitteet ja -materiaalit, valokuvausvälineet ja tallentimet, ja toimitettava ne osallistuville asiantuntijoille ennen loppuharjoitusta.

Loppuharjoituksesta saadut kokemukset ovat tärkeä tietolähde pääsihteerin mekanismin tulevaa koulutustoimintaa varten. Niillä on myös tärkeä rooli koulutustoiminnan parantamisessa sekä pääsihteerin mekanismin nykyisen operatiivisen kokonaisuuden puutteiden ja haasteiden määrittämisessä. Sen lisäksi, että loppuharjoituksen päätteeksi osallistuvat asiantuntijat keskustelevat kokemuksistaan ja pidetään jälkipuinti, on mahdollista, että järjestetään erillinen kokemuksista oppimiseen keskittyvä tapahtuma muista lähteistä rahoitettuna.

Kaikki asiaan liittyvät toimet järjestetään tiiviissä yhteistyössä ja koordinoiden UNODAn sekä Saksan ja Ruotsin hallitusten välillä.

3.4.4 Täytäntöönpanoviraston vastuut

Sisällön valmistelu:

UNODA kuulee Saksan ja Ruotsin hallituksia sekä muita asiaan liittyviä YK:n jäsenvaltioita ja kumppaneita loppuharjoituksen sisällön valmistelemisesta, mukaan lukien sen tavoitteen, skenaarion, ohjelman ja arviointimekanismin laatiminen.

Logistiikka ja hallinnolliset palvelut:

UNODA toimii UNOPSin kumppanina harjoituksen logistisissa järjestelyissä, kuten osallistujien ja asiantuntijoiden matkajärjestelyissä sekä välineiden hankinnassa ja kuljetuksessa.

3.5 Hanke 5: Tuki asianmukaisten organisaatiokumppanien kanssa järjestettäville säännöllisille koordinointitoimille tai työpajoille

3.5.1 Hankkeen tarkoitus

Etsitään ja sitoutetaan organisaatiokumppaneita tekemään yhteistyötä pääsihteerin mekanismin puitteissa.

3.5.2 Hankkeelta odotetut tulokset

a) Asiaankuuluvien kansainvälisten kumppaneiden kanssa järjestetään työpajoja.

b) Laaditaan ja hyväksytään uusia yksityiskohtaisia järjestelyjä tällaisten kansainvälisten kumppanien kanssa tehtävää yhteistyötä varten, kuten suuntaviivoja, menettelytapaohjeita, sopimuksia ja yhteisymmärryspöytäkirjoja.

3.5.3 Hankkeen kuvaus

YK:n järjestelmän pääsihteerin mekanismille antaman tuen maksimoimiseksi ja UNODAn rajallisten resurssien vuoksi on olennaisen tärkeää luoda vahvoja kumppanuuksia asiaankuuluvien kansainvälisten organisaatioiden kanssa. Esimerkkejä onnistuneista järjestelyistä ovat UNODAn kumppanuus Kemiallisten aseiden kieltojärjestön (OPCW), OIE:n ja WHO:n, Interpolin ja CBRN-osaamiskeskusten kanssa asiantuntemuksen ja tuen tarjoamiseksi sekä koulutusta että mahdollista tutkintaa varten.

Tätä kumppanuusverkostoa voitaisiin laajentaa useampiin kansainvälisiin organisaatioihin, joilla saattaa olla samanlaisia koulutus-, asiantuntijakehitys- ja laitetarpeita.

Sen vuoksi UNODA pyrkii yksilöimään asiaankuuluvat organisaatiokumppanit, sitoutumaan niiden kanssa asianmukaisesti yksittäisiin toimeksiantoihin ja järjestämään työpajoja, joissa kartoitetaan näitä yhteisiä piirteitä ja yhteistyöaloja, jotta voidaan varmistaa yhteisiin koulutustapahtumiin, laitteisiin ja asiantuntemukseen liittyvät sitoumukset.

3.5.4 Täytäntöönpanoviraston vastuut

Sisällön valmistelu:

UNODA ottaa hoidettavakseen työpajan sisällön valmistelun, mukaan lukien asialistan ja ohjelman laatiminen sekä osallistujien valinnan valmistelu.

Logistiikka ja hallinnolliset palvelut:

UNODA toimii UNOPSin kumppanina logistisissa järjestelyissä, kuten osallistujien ja asiantuntijoiden matkajärjestelyissä.

4. RAPORTOINTI JA ARVIOINTI

UNODA tiedottaa neuvostolle kuuden kuukauden välein hankkeen täytäntöönpanon edistymisestä.

Hankkeen päätyttyä UNODA toimittaa unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkealle edustajalle ja Euroopan komissiolle, jäljempänä 'komissio', lopullisen rahoitus- ja toimintakertomuksen, jossa kustakin hankkeesta raportoidaan lyhyesti.

5. KESTO

Hanketoteutuksen arvioitu kokonaiskesto on 32 kuukautta, toukokuusta 2020 joulukuuhun 2022.

6. EDUNSAAJAT

Hankkeen 1 edunsaajat ovat pääsihteerin mekanismiin liittyvän luettelon asiantuntijoita sekä kansallisia terveysviranomaisia ja instituutioita, joihin asianomaiset asiantuntijat kuuluvat.

Hankkeen 2 edunsaajat ovat toimintaan osallistuvia nimettyjä laboratorioita, erityisesti kehitysmaissa toimivia laboratorioita.

Hankkeen 3 edunsaajat ovat sellaisilla maantieteellisillä alueilla sijaitsevia maita, jotka ovat aliedustettuina pääsihteerin mekanismiin liittyvässä luettelossa. Vaikutelma pääsihteerin mekanismin legitiimiydestä paranee sillä, että se voi valita laajemmalta maantieteelliseltä pohjalta asiantuntijoita ja laboratorioita koulutustoimintaansa sekä varsinaisia operaatioita varten.

Hankkeen 4 edunsaajat ovat YK:n jäsenvaltioita ja kumppaneita, jotka järjestävät loppuharjoituksen, sekä tähän harjoitukseen osallistuvat asiantuntijat.

Hankkeen 5 edunsaajat ovat UNODA ja YK-järjestelmään kuuluvia asianomaisia osastoja ja virastoja sekä kansainvälisiä ja alueellisia kumppaneita.

7. TÄYTÄNTÖÖNPANOVIRASTO – HENKILÖSTÖKYSYMYKSET

Hankkeen toteuttaminen annetaan UNODAn tehtäväksi. Tämä hanke toteutetaan komission ja UNODAn välillä tehtävän rahoitussopimuksen mukaisesti. UNODA toimii kumppanina UNOPSille, joka antaa hankkeelle logistista ja hallinnollista tukea. UNOPSin rooli rajoittuisi logistiseen ja hallinnolliseen tukeen.

Koska tämän hankkeen täytäntöönpanossa UNODAlle annetut tehtävät ovat luonteeltaan talousarvion ulkopuolisia, henkilöstöä tarvitaan lisää. Henkilöstö on vastuussa hankkeen onnistuneesta täytäntöönpanosta ja organisoi ja toteuttaa sen hankkeissa määritellyt toimet. Henkilöstön odotetaan erityisesti osallistuvan asiasisältöä koskevilla kokemuksillaan ja asiantuntijatiedollaan koulutustoimien suunnitteluun ja toteuttamiseen sekä yhteyksien ylläpitämiseen asianmukaisiin kumppaneihin, joita ovat esimerkiksi kansainväliset ja alueelliset organisaatiot ja laboratoriot. Henkilöstön on oltava korkealla tasolla hierarkiassa (YK-järjestelmässä P-5) ottaen huomioon hankkeen monimutkaisuus sekä koulutustoimintaa varten tarvittava suuri määrä kokemusta ja tietoa eri aloilta, mukaan lukien kenttätyö, tutkinnat, koulutustoiminnan suunnittelu ja toteuttaminen sekä biologia ja biologiset aseet.

Lisäksi UNOPS antaa hallinnollista ja logistista tukea hankkeiden toteuttamiseksi, erityisesti kurssien ja työpajojen järjestämisessä, pääasiassa lippujen varaamisen ja toimittamisen sekä osallistujille maksettavan päivärahan kautta. UNOPSin kokemukseen perustuvan asiantuntemuksen käyttäminen hankkeen täytäntöönpanossa ja hallinnollisten tukipalvelujen antamisessa olisi hallinnollisen tukihenkilöstön palkkaamista parempi vaihtoehto. Tällaisella henkilöstöllä on usein toiveita työsuhteen jatkumisesta UNODAssa vielä hankkeen päättymisen jälkeenkin, ja on vaarana, että kyseistä tukihenkilöstöä käytettäisiin muihin kuin projektiin liittyviin tehtäviin siksi, että he työskentelevät samassa toimistossa muiden kanssa. UNOPSin käyttäminen tämän hankkeen täytäntöönpanovirastona mahdollistaisi myös sen, että UNODA lisäisi UNOPSin osallisuutta pääsihteerin mekanismiin liittyvään toimintaan, myös silloin kun pääsihteerin mekanismiin perustuva operaatio otetaan tosiasiallisesti käyttöön YK:n jäsenvaltioiden pyynnöstä. UNOPSin kattava hankinnan, toimituksen ja kuljetuksen alan verkosto voisi osoittautua erittäin hyödylliseksi tällaisissa tilanteissa, joissa välineistön nopea hankkiminen ja kuljettaminen on tärkeää operaation onnistumiseksi.

8. EU:N NÄKYVYYS

UNODA toteuttaa kaikki tarvittavat toimenpiteet julkistaakseen sen, että hanke on unionin rahoittama. Unionin tuki tuodaan esille myös kutsuissa ja muissa eri tapahtumien osallistujille jaetuissa asiakirjoissa. UNODA varmistaa, että unioni on mahdollisuuksien mukaan edustettuna tämän päätöksen nojalla tuettavissa tapahtumissa.